

Onderwerp

Jaarstukken 2020

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

De Jaarstukken vormen het sluitstuk van de P&C-cyclus van de provincie. Met het vaststellen van de Jaarstukken door PS legt het bestuur verantwoording af over onder andere de mate waarin doelen zijn bereikt en de wijze van inzet van middelen.

De Jaarstukken 2020 bestaan uit het Jaarverslag, de Jaarrekening en het accountantsrapport met de reactie van GS daarop.

De hoofdstukken Bestuurlijke Inleiding en Financieel Beeld bieden een snelle inblik in wat er het afgelopen jaar is bereikt en wat hiervan de financiële consequenties zijn.

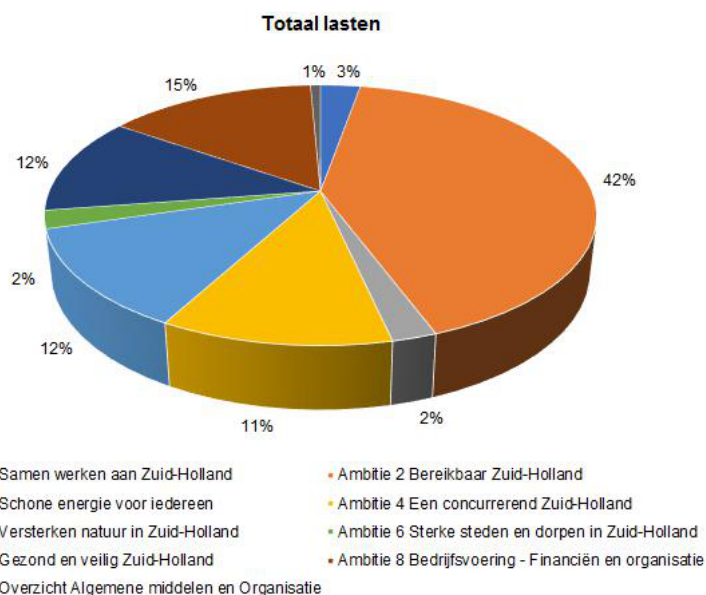
Inhoud

2020 laat zien dat, ondanks de coronacrisis, in totaal meer geld is uitgegeven dan voorgaande jaren om de ambities die de provincie zich gesteld heeft te verwezenlijken. In 2017 was dit € 552 mln en in 2020 betreft dit € 706 mln.

Al enkele jaren is er extra aandacht voor het voorspellend vermogen. Hoe voorkomen we dat pas achteraf (bijvoorbeeld bij de jaarrekening) blijkt dat er geld over is? Door de inspanningen van de afgelopen jaren zagen we een trend waarbij het voorspellend vermogen verbeterde. Door onder andere de coronacrisis liepen er een hoop zaken anders dan voorspeld in 2020. Hieronder zijn de financiële prestaties van 2020 grafisch, met een korte toelichting weergegeven.

1a) Lasten

De provincie heeft in 2020 € 706 mln aan lasten gemaakt om de gewenste doelen en taken te realiseren.

1b) Investeringslasten

De provincie heeft in 2020 € 344 mln uitgegeven aan investeringsprojecten. Investeringslasten maken geen onderdeel uit van de provinciale lasten. De investeringen komen op de balans. In de volgende jaren komen de afschrijvings- en rentekosten ten laste van de begroting. In 2020 is er met name geïnvesteerd in grond, water- en wegenbouwkundige werken. In onderstaande tabel zijn de investeringsuitgaven van de afgelopen 4 jaar weergegeven.

Voorspellen

Het voorspellend vermogen is dit jaar ten opzichte van vorige jaren gelijk gebleven. De Jaarrekening 2020 laat een realisatiepercentage op de lasten zien van 97% van het bij Najaarsnota 2020 bestuurlijk bijgestelde budget. Als we dit afzetten tegenover de primaire begroting is het realisatiepercentage 93%. Gedurende het jaar wordt de begroting twee maal bijgesteld, te weten bij de voorjaarsnota en bij de najaarsnota. In 2020 heeft dit daarnaast ook plaats gevonden in de eerste begrotingswijziging. In de grafiek is voor de jaren 2018, 2019 en 2020 ook het realisatiepercentage ten opzichte van de primaire begroting weergegeven.

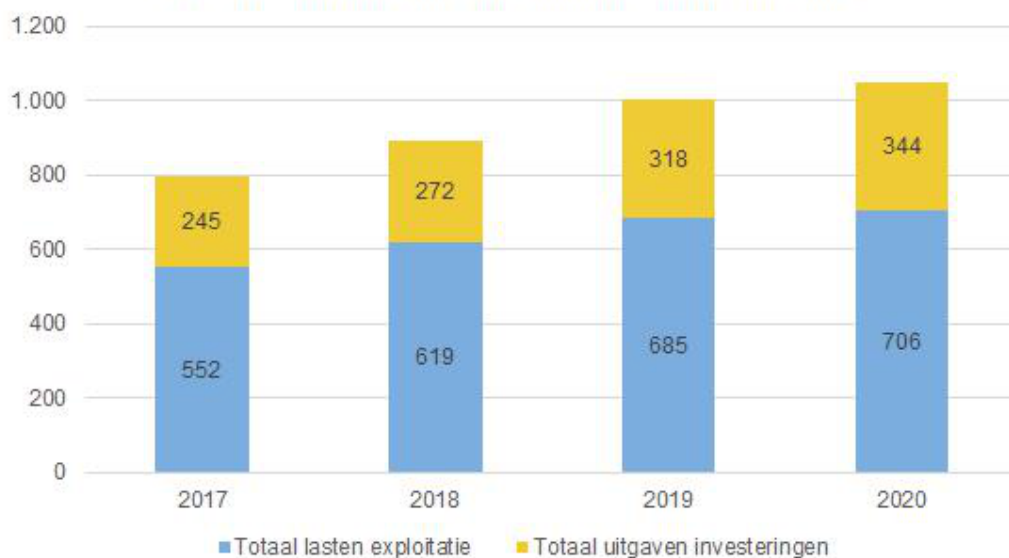
Voorspellend vermogen lasten

Realisatiekracht

We hebben de afgelopen jaren actief gestuurd op realisatiekracht, wat zijn vruchten in toenemende mate heeft afgeworpen in de afgelopen jaren. Hieronder is een tabel opgenomen met daarin de lasten in de exploitatie en de uitgaven aan de investeringsprojecten om zo een beeld te krijgen van onze financiële realisatiekracht van de afgelopen jaren.

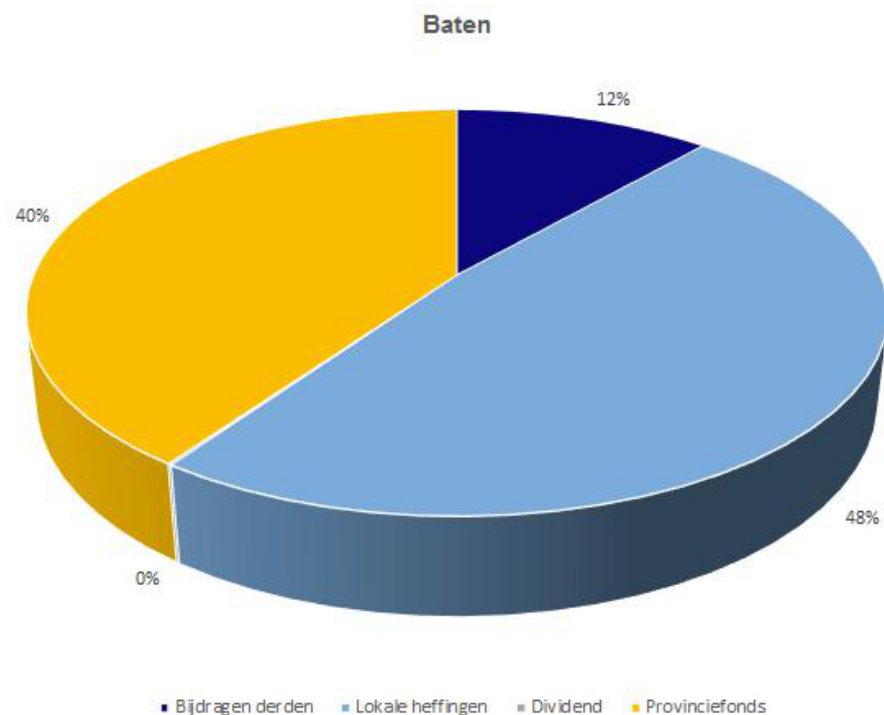
Totaal bedragen exploitatie en uitgaven investeringen

In 2020 is te zien dat er ten opzichte van 2017 t/m 2019 zowel in de exploitatie als in de investeringen meer is uitgegeven. We zijn in toenemende mate beter in staat om onze activiteiten te versnellen en/of beter in staat om beschikbare middelen in te zetten. Het volume aan ingezette middelen is in 2020 ten opzichte van 2017 € 154 mln gestegen, wat een stijging is van 27,9%. De investeringsuitgaven zijn in dezelfde periode toegenomen met € 99 mln, wat een stijging is van 40,4%. Bij het opstellen van de begroting ramen we nog te positief, gedurende het jaar verbetert het voorspellend vermogen, wat zich uit in verlaging van begroting bij de najaarsnota. Het voorspellen in 2020 was door de coronacrisis lastiger dan voorgaande jaren doordat er zich situaties voordeden waar we geen ervaring mee hebben en zich moeilijk lieten voorspellen.

2a) Baten

De provincie heeft in 2020 € 719 mln aan baten ontvangen. In onderstaand cirkeldiagram zijn de grootste batenposten opgenomen. Bijna de helft van onze inkomsten bestaat uit de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting. Naast de opcenten vormt de uitkering provinciefonds het belangrijkste deel van de inkomsten. De laatste grote post betreft de bijdragen van derde partijen, veelal ook Rijk en/of gemeenten.

2b) Investeringsbijdragen

De provincie heeft in 2020 € 85 mln aan investeringsbijdragen verantwoord. Investeringsbijdragen maken geen deel uit van de provinciale baten in de exploitatie. De investeringen komen op de balans. In de volgende jaren komen de afschrijvings- en rentekosten ten laste van de begroting. Dit dient in samenhang te worden bekeken met de uitgaven aan investeringen die bij 1b) zijn benoemd.

Rekeningresultaat

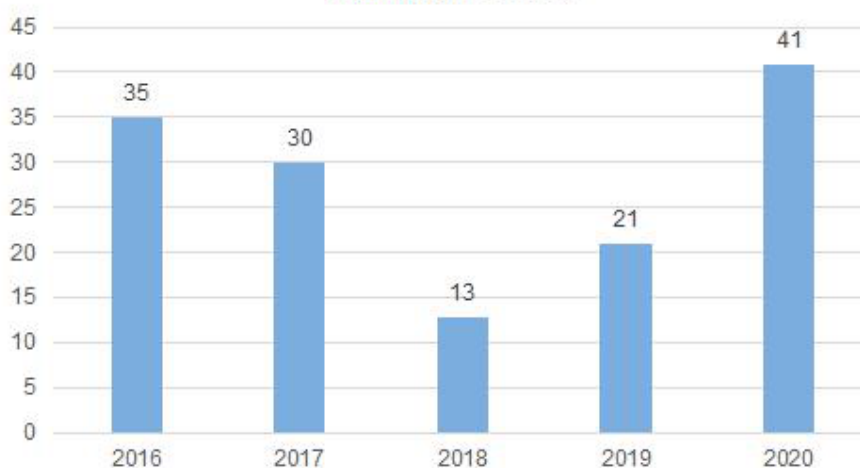
Door het hogere bedrag aan ontvangen baten (€ 31,9 mln) en de lager uitgevallen kosten (€ 24,6 mln) is het rekeningresultaat over 2020 € 56,5 mln positief. Een deel van dit resultaat wordt verrekend met de door PS aangewezen bestemmingsreserves (waaronder gesloten systeem bereikbaarheid en gesloten systeem groen). Hierdoor is het resultaat na verrekening met bestemmingsreserves €40,8 mln. Voor € 24,1 mln moet dit resultaat als beklemd worden beschouwd (zie verderop in bestemming en beklemming). Het onbeklemd deel dat vrij is voor integrale afweging in 2021 en verder komt hierdoor op € 16,7 mln. In onderstaande tabel staat het gerealiseerde resultaat 2020 weergegeven, afgezet tegen het resultaat uit de oorspronkelijke en bijgestelde begroting zoals deze bij de Najaarsnota 2020 is gepresenteerd.

De uitbraak van corona eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van corona hebben wij gekeken naar wat we, aanvullend op de landelijke maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Rekeningresultaat

(bedragen x € 1.000)	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Verschil begroot vs realisatie
Lasten	761.862	730.585	705.979	24.606
Baten	673.462	687.564	719.492	-31.928
Subtotaal baten en lasten	88.400	43.021	-13.513	56.534
Toevoeging aan reserves	155.778	220.495	239.042	-18.546
Onttrekking aan reserves	244.178	263.516	266.310	-2.793
Subtotaal reserves	-88.400	-43.021	-27.268	-15.753
Resultaat	0	0	-40.781	40.781

Rekeningresultaat

Vanaf 2016 is het rekeningresultaat afgenomen. In 2019 zagen we een trendbreuk hierin en steeg het resultaat weer. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere baten uit circulaire en specifieke uitkeringen vanuit het Rijk die niet waren voorzien. In 2020 kwam daar de moeilijk in te vullen ambitie door de coronacrisis bij, welke leidt tot lagere onttrekkingen uit reserves. Tegenover de hogere baten in 2020 staan ook verplichtingen die nog niet gerealiseerd zijn en dus zullen vallen in 2021. Dit uit zich in de belemmingen van € 24,1 mln op dit resultaat.

Het rekeningresultaat van € 40,8 mln positief is onder te verdelen naar:

a. niet beïnvloedbaar resultaat	€ 5,9 mln
b. beperkt beïnvloedbaar resultaat	€ 22,8 mln
c. beïnvloedbaar resultaat	€ 12,1 mln

Niet-beïnvloedbaar resultaat betreft afwijkingen van de bij de najaarsnota gepresenteerde (gewijzigde) begroting, waarop de provincie niet kan sturen. Beperkt beïnvloedbaar resultaat betreft afwijkingen van de bij de najaarsnota gepresenteerde (gewijzigde) begroting waarop de provincie beperkt kan sturen. Beïnvloedbaar resultaat betreft de afwijkingen van de bij de najaarsnota gepresenteerde (gewijzigde) begroting waarop de provincie kan sturen.

Niet-beïnvloedbaar resultaat

Dit betreft voornamelijk de effecten uit de September- en Decembercirculaire. De Decembercirculaire wordt ontvangen nadat de najaarsnota is opgesteld en is daarin dan ook niet verwerkt. Het effect hiervan in het rekeningresultaat van 2020 bedraagt € 5,9 mln.

Beperkt beïnvloedbaar resultaat

Het beperkt beïnvloedbaar resultaat betreft onderwerpen waarop de provincie in enige mate kan sturen, maar waarvan het resultaat bij de najaarsnota nog niet zo duidelijk is dat dit er cijfermatig in kan worden verwerkt. In 2020 gaat het om € 22,8 mln.

Beïnvloedbaar resultaat

Naast de niet beïnvloedbare en beperkt beïnvloedbare afwijkingen op de begroting resteren de zaken waarbij de provincie de mogelijkheid heeft te sturen. De belangrijkste:

1. Beheer en onderhoud op orde en duurzaam	€ 3,6 mln
2. Innovatie: richting duurzaam en digitaal	€ 4,1 mln
3. Creëren van een rijk vestigingsklimaat	€ 1 mln
4. Erfgoed, Cultuur en Toerisme	€ 1,2 mln
5. Gezonde natuur	€ 3,2 mln
6. Toekomstbestendige landbouw	- € 0,5 mln
7. Voldoende juiste woningen op de juiste plek	€ 2,2 mln
8. Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid	€ 9,2 mln
9. Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving	€ 1 mln
9. Diverse beleidsterreinen verschillen < € 1 mln	-€ 0,6 mln
8. Algemene middelen	€ 3,4 mln
9. Saldo's gesloten systemen en overige bestemmingsreserves	- € 15,7 mln

Bestemming en beklemming

Provinciale Staten besluiten bij de vaststelling van de jaarstukken over de bestemming van het rekeningresultaat. In de regel wordt voorgesteld om het rekeningresultaat te verrekenen met de algemene reserve. Bij het volgende P&C-product, namelijk de Voorjaarsnota 2021, zullen de middelen voor activiteiten waarvoor in 2020 of eerder juridische of bestuurlijke verplichtingen zijn aangegaan maar die nog niet zijn uitgevoerd, bestemd worden. Deze middelen worden bij de jaarrekening gedefinieerd als beklemd, zodat ze beschikbaar blijven voor het betreffende doel.

De beklemming geldt voor de decentralisatie-uitkeringen uit de September- en Decembercirculaire waar specifieke afspraken over zijn gemaakt en de Specifieke Uitkering (SPUK) die na het vaststellen van de najaarsnota nog toegekend zijn. In lijn met de in december 2020 vastgestelde financiële verordening mogen alleen de specifiek benoemde reserves (voornamelijk de reserves met een relatie naar de gesloten systemen) in de jaarrekening nog afwijken qua stortingen en onttrekkingen ten opzichte van de begrote onttrekkingen in de najaarsnota. Al de andere reserves moeten in de jaarstukken afgerekend worden conform de laatst vastgestelde begroting, te weten de Najaarsnota 2020. Dit zorgt voor een hoger rekeningresultaat. In die gevallen waarbij er een bestuurlijke of juridische verplichting is aangegaan, worden deze als beklemming bij deze jaarrekening aan Provinciale Staten aangeboden. Dit betreffen de zogenaamde doorgeschoven prestaties.

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023
Ambitie 1			
BiZa bijdrage weerbaar bestuur	42		
Festival van de toekomst	48		
Stikstofbeleid	538		
Subtotaal	628	-	-
Ambitie 3			
Subsidieregeling zonnig Z-H	397		
Subsidieregeling lokale initiatieven	145		
Greendeal	148		
Lokale initiatieven	116		
Waterstof / Hychain / ISPT	70		
Innoveren / Green village	100		
Innoveren / H2GO / BTK	100		
Reserve NR middelen	61		
Energie op bedrijventerreinen	250		
Subtotaal	1.387	-	-
Ambitie 4			
Herbestemmingen monumenten	130		
Onderhoud / draaipremies molens	80		
Restauratie rijksmonumenten	800		
Erfgoedlijnen restauratie	97		
Cultuur algemeen	62		

RNIZ	300		
Aerospace campus	75		
Campusregeling	400		
Breed MKB	300		
Fieldlabs	600		
Greenports	365		
Detailhandel	315		
Human capital	300		
UHB	750	265	
Subtotaal	4.574	265	-
Ambitie 5			
Mooi en schoon kaderrichtlijn water	350		
Regiodeal bodemdaling	1.316		
Klimaataakkoord	342		
Zandmotor	195		
Subtotaal	2.203	-	-
Ambitie 6			
BZK bijdrage aanpak recreatieparken	36		
BZK bijdrage woondeal	186		
Knelpuntenpot woningimpuls	2.198		
Onderuitputting reserve bodem	1.050		
Subsidieregeling NPRZ	2.246		
Subtotaal	5.716	-	-
Ambitie 7			
BZK bijdrage erfgoeddeal Vondst	13		
Impuls omgevingsveiligheid	6.204		
Impulsgelden Gezond en Veilig			300
Altijd Actieve Digitale Vergunning	500	1.276	
Klimaatadaptatie	176		
Subtotaal	6.893	1.276	300
Ambitie 8			
Renovatie C Asbestsanering	276		
Taxatie PZH panden	100		
Jonge ambtenaren	296		
Vitaliteit	165		
Subtotaal	837	-	-
Totaal	22.238	1.541	300

Het rekeningresultaat is € 40,8 mln. Voor bovenstaande onderwerpen moet € 24,1 mln als beklemd worden beschouwd. De beklekking past hiermee binnen het rekeningresultaat. Het onbekernde deel van het resultaat bedraagt daarmee € 16,7 mln.

Binnen de ambities 2, 5 en 7 wordt er gewerkt met de gesloten systemen bereikbaarheid en groen. Dit beslaat de gehele ambitie 2 en deels ambitie 5 en 7. Deze ambities rekenen rechtstreeks af met de bestemmingsreserve en niet via het rekeningresultaat, waardoor ze niet als beklemming worden opgenomen in bovenstaande lijst. Het saldo bereikbaarheid is € 14,7 mln, het saldo groen is € 5,1 mln.

Proces

Technische sessie	19 mei 2021
Statencommissies;	
Statencommissie-Onderzoek van de Rekening (COR)	26 mei 2021
Statencommissie-Ruimte, Wonen en Economie (RWE)	26 mei 2021
Statencommissie-Bereikbaarheid en Energie (BE)	26 mei 2021
Statencommissie-Klimaat, Natuur en Milieu (KNM)	2 juni 2021
Statencommissie-Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	2 juni 2021

De Jaarrekening 2020 wordt gecontroleerd door de externe accountant (Deloitte). De accountant controleert daarbij of de Jaarrekening een getrouw beeld geeft. Daarnaast controleert de accountant de rechtmatigheid. De accountant gebruikt ten behoeve van de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 217, derde lid, van de Provinciewet, de volgende goedkeuringstoleranties:

- a) ten aanzien van fouten in de jaarrekening 1% van de omvangsbasis;
- b) ten aanzien van onzekerheden in de controle 3% van de omvangsbasis.

Naar verwachting zal de accountant medio april 2021 het accountantsverslag definitief maken en een goedkeurende verklaring afgeven. Het accountantsverslag wordt, samen met de Gedeputeerde Staten-reactie hierop, separaat aan Provinciale Staten aangeboden.

Ter kennisname wordt het Bijlageboek Jaarstukken 2020 meegezonden.

Procedure

Na vaststelling door Provinciale Staten zullen de Jaarstukken worden aangeboden aan de toezichthouder van de provincies, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK). De Jaarstukken dienen daar uiterlijk 15 juli 2020 te zijn aangeleverd.

Na vaststelling van de Jaarstukken door Provinciale Staten, wordt het rekeningresultaat (€ 40,8 mln) ten gunste van de algemene reserve gebracht.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 20 april 2021, met het besluitnummer PZH-2021-772562995;

Gelet op Artikel Gelet op Artikel 202, lid 1 van de Provinciewet en artikel 8 van de Financiële verordening, lid van de Provinciewet;

Besluiten:

1. Vast te stellen de Jaarstukken 2020 (jaarrekening en jaarverslag) met een positief resultaat van € 40,8 mln met een beklemming van € 24,1 mln.
2. Vast te stellen de gerealiseerde onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, voorzieningen en overlopende passiva.
3. Te bepalen dat het voordelig rekeningresultaat ad. € 40,8 mln wordt gestort in de algemene reserve.
4. Aan te passen het doel/inhoud van de volgende reserves conform de bijlage 3
5. Gedeputeerde Staten décharge te verlenen voor het door hen in 2020 gevoerde financiële beheer.

Den Haag, 16 juni 2021

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

E.W.K. Meurs

voorzitter,

drs. J. Smit

Bijlagen:

1. Jaarstukken 2020
2. Bijlageboek Jaarstukken 2020 (ter kennisname)
3. Wijzing doel/inhoud reserves
4. Voortgangsrapportage Groen 2020 (ter kennisname)
5. Bijlage bij voortgangsrapportage Groen 2020 (ter kennisname)

Den Haag, 20 april 2021

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Bijlage 3

Wijziging doel/inhoud

Bij de toelichting op de reserves in bijlage 2 Bijlageboek Jaarrekening 2020 zijn de wijzigingen nader toegelicht. Het betreft de volgende reserves:

1. Implementatie omgevingswet.
2. MJP, Bodem, ondergrond en grondwater
3. Milieuaspecten omgevingsbeleid
4. Nazorg stortplaatsen